

Paġna Ewlenija > ... > Proċeduri Tal-qorti > Ir-Regolament Dwar Id-Diġitalizzazzjoni - Notifiki Tal-Istati Membri Italy

Ir-Regolament dwar id-Diġitalizzazzjoni - notifiki tal-Istati Membri

Il-kontenut ipprovdut minn Italja

Italja

Din il-paġna fiha informazzjoni dwar in-notifiki magħmula mill-Istati Membri skont ir-Regolament (UE) 2023/2844.

1. Portali nazzjonali tal-IT għall-komunikazzjoni mal-qrati jew ma' awtoritajiet oħra

L-Italja stabbiliet u għamlet operattiv portal li jippermetti l-aċċess għas-servizzi ġudizzjarji telematiċi, għall-utenti u l-professjonisti, magħruf bħala l-Portal tas-Servizzi Telematiċi (*Portale dei Servizi Telematici - PST*); il-portal jipprovdni holoq għal riżorsi oħra għall-interazzjoni f'materji ċivili u kriminali, inkluża l-"Qorti Online" (*Tribunale Online*), li tippermetti lill-individwi li jippartecipaw personalment fi proċedimenti mhux kontenzjużi jipprezentaw atti proċedurali u dokumenti elettronikament, mingħajr il-ħtieġa ta' preżentazzjoni sussegwenti fuq il-karta.

Il-PST huwa magħmul minn zona pubblika u zona ristretta, aċċessibbli permezz tal-awtentikazzjoni; bħalissa, l-awtentikazzjoni hija permessa permezz ta' kard intelligenti (Kard tas-Servizz Nazzjonali (*Carta Nazionale dei Servizi - CNS*) jew Kard tal-Identità Elettronika (*Carta di Identità Elettronica - CIE*), jew Kard tal-Ġustizzja b'Diversi Servizzi (kard mudell AT)) jew permezz ta' SPID - Sistema ta' Identità Diġitali Pubblika (*Sistema Pubblico di Identità Digitale*).

2. Il-leġiżlazzjoni nazzjonali dwar l-użu ta' vidjokonferenzi f'materji ċivili u kummerċjali

Kuntest ġuridiku applikabbli

Wara l-miżuri ta' emerġenza adottati għall-ġestjoni tal-emerġenza pandemika, l-użu ta' holoq awdjovizivi mill-bogħod għall-organizzazzjoni ta' seduti tal-kawżi ċivili mill-bogħod sar karatteristika permanenti (id-Diġriet Leġiżlattiv Nru 149 tal-10 ta' Ottubru 2022). Il-vidjokonferenzi huma għalhekk previsti u rregolati mill-Artikolu 127-bis tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili (seduta permezz ta' holoq awdjovizivi), li jgħid: "*Il-Qorti tista' tipprovdni li s-seduti, inklużi s-seduti pubbliċi, isiru mill-bogħod permezz ta' holoq awdjovizivi meta l-uniċi persuni meħtieġa għas-seduta huma l-avukati, il-partijiet, il-prosekutur pubbliku u l-membri awżiljarji tal-qorti. Il-miżura msemmija fl-ewwel paragrafu għandha tiġi nnotifikata lill-partijiet mill-inqas 15-il jum qabel is-seduta. Kull parti fil-proċedimenti tista', fi żmien 5 ijiem mill-avviż ta' seduta mill-bogħod, titlob li s-seduta ssir personalment. Il-qorti, fid-dawl tal-utilità u tal-importanza tal-preżenza tal-partijiet fir-rigward tal-passi li għandhom jittieħdu waqt is-seduta, għandha tirispondi għat-talba fi żmien 5 ijiem permezz ta' diġriet li ma jistax jiġi appellat, u tista' tiddeċiedi wkoll li s-seduta ssir fil-preżenza tal-partijiet li jkun talbu dan u permezz ta' holoq awdjovizivi għall-partijiet l-oħra. Dawn tal-aħħar jistgħu madankollu jagħżlu li jippartecipaw personalment ukoll. Jekk ikun hemm raġunijiet speċjali ta' urġenza, li l-qorti għandha ssemmi fil-miżura, il-limiti ta' żmien imsemmija fit-tieni paragrafu jistgħu jitqassru.*" Għalhekk, fi proċedimenti ċivili Taljani, is-seduta tista' ssir permezz ta' holoq awdjovizivi mill-bogħod - jiġifieri, permezz ta' vidjokonferenza - meta jkun meħtieġ li jkun preżenti biss l-avukati, il-partijiet, l-uffiċċju tal-prosekutur pubbliku u l-membri awżiljarji tal-qorti, jiġifieri meta ma jkunx hemm

xhieda li jinstemgħu, peress li x-xhieda jridu dejjem jinstemgħu personalment mill-qorti. Minn dan isegwi li meta x-xhieda jkunu se jinstemgħu mill-qorti Taljani, il-vidjokonferenzi ma jkunux permessi. Fil-preżent, il-liġi nazzjonali Taljana ma għandha l-ebda dispożizzjoni espliċita dwar il-vidjokonferenzi fi proċedimenti transfruntiera; b'mod partikolari, ma hemm l-ebda dispożizzjoni espressa li tippermetti jew tipprojbixxi lil waħda mill-partijiet jew lir-rappreżentanti tagħhom milli jattendu s-seduta mill-bogħod meta jkunu fi Stat Membru ieħor. Fil-fatt, il-proċeduri għat-twettiq tas-seduta mill-bogħod huma stabbiliti fl-Artikolu 196-duodecies tad-Dispożizzjonijiet ta' Implimentazzjoni tal-Kodiċi Ċivili, li jipprovdi dan li ġej. *"Is-seduta msemmija fl-Artikolu 127-bis tal-Kodiċi għandha ssir b'mod li jissalvagwardja l-proċess kontradittorju u tiżgura l-partecipazzjoni effettiva tal-partijiet u, jekk is-seduta ma tkunx pubblika, il-kunfidenzjalità tagħha. L-Artikolu 84 għandu japplika. Il-minuti tas-seduta għandhom jirreġistraw id-dikjarazzjonijiet tal-identità tal-partecipanti tas-seduta, li jridu jiżguraw li l-ebda persuna mhux awtorizzata ma tkun konnessa mill-bogħod jew tkun preżenti fil-postijiet li minnhom ikunu konnessi l-partecipanti tas-seduta. Il-partecipanti tas-seduta għandhom iżommu l-kamera tagħhom mixgħula matul is-seduta. Huma ma jistgħux jirreġistraw is-seduta. Il-post minn fejn l-imħallef jingħaqad mas-seduta għandu jitqies bħala l-awla tal-qorti għal kull intenzjoni u fini, u s-seduta għandha titqies li tinzamm fil-qorti fejn ikunu pendenti l-proċedimenti. Id-Direttur Ġenerali għas-Sistemi tal-Infommazzjoni u Awtomatizzati tal-Ministeru tal-Ġustizzja għandu joħroġ miżuri li jidentifikaw u jirregolaw il-ħoloq awdjoviżivi mill-bogħod għall-organizzazzjoni tas-seduta u l-mezzi biex jiġi żgurat li s-seduta li fiha tiġi diskussa il-kawża tkun pubblika."*

Din il-leġiżlazzjoni primarja hija akkumpanjata minn regoli dettaljati ta' implimentazzjoni, li jikkonsistu mill-miżuri amministrattivi maħruġa mid-Direttur Ġenerali għas-Sistemi ta' Infommazzjoni Awtomatizzati tal-Ministeru tal-Ġustizzja.

Il-karatteristiċi ewlenin tal-qafas legali fis-seħħ fl-Italja f'dan il-qasam huma miġbura fil-qosor hawn taħt.

1. Min u meta

Il-qorti tista' tordna li s-seduta ssir permezz ta' vidjokonferenza meta l-uniċi persuni meħtieġa biex jattendu s-seduta jkunu l-avukati, il-partijiet, il-prosekutur pubbliku u l-membri awżiljarji tal-qorti.

2. Oppożizzjoni

Kwalunkwe parti (sakemm ma tkunx assenti) tista' titlob li s-seduta ssir personalment. Il-qorti, wara li tivvaluta l-utilità u l-importanza tal-partijiet li jattendu personalment fid-dawl tal-obbligi li għandhom jiġu ssodisfati waqt is-seduta, tista' tordna, permezz ta' deċiżjoni mhux appellabbli, li s-seduta ssir personalment jew b'mod ibridu.

3. Proċedura kontradittorja permezz ta' komunikazzjoni f'ħin reali

Is-seduta permezz ta' vidjokonferenza għandha ssir b'tali mod li jiġi ssalvagwardjat il-proċess kontradittorju u tiġi żgurata l-partecipazzjoni effettiva tal-partijiet u, meta s-seduta ma tkunx pubblika, il-kunfidenzjalità tagħha.

4. Garanziji

Il-minuti tas-seduta għandhom jinkludu l-konferma tal-partecipanti tal-identità tagħhom u l-assigurazzjoni tagħhom li ma hemm l-ebda rabta ma' persuni mhux awtorizzati u l-ebda persuna bħal din ma tkun preżenti fil-postijiet minn fejn il-partecipanti jkunu konnessi. Il-partecipanti jridu iżommu l-kamera tagħhom mixgħula matul is-seduta u ma jistgħux jirreġistraw is-seduta.

5. Dematerjalizzazzjoni tas-seduti

Il-post minn fejn il-qorti tissieheb fis-seduta għandu jitqies bħala l-awla tal-qorti għal kull intenzjoni u fini, u s-seduta għandha titqies li tinzamm fl-uffiċċju ġudizzjarju meta l-proċedimenti jkunu pendenti.

6. Tariffi

Ma għandha tkun dovuta l-ebda tariffa lill-Istat għall-partecipazzjoni f'seduti permezz ta' vidjokonferenza.

Infommazzjoni ġenerali

Il-leġiżlazzjoni dwar il-vidjokonferenzi deskritta hawn fuq tapplika wkoll għal seduti transfruntiera, sakemm ma tkunx eskluża mir-regolamenti tal-UE jew mill-konvenzjonijiet internazzjonali.

Il-vidjokonferenzi jistgħu jintużaw fi proċedimenti ċivili, tal-familja u kummerċjali, fil-każijiet u fil-limiti stabbiliti fil-leġiżlazzjoni rilevanti.

Sabiex jiġi ggarantit id-dritt għal aċċess effettiv u ugwali għal qorti, ir-rispett għan-natura kontradittorja tal-proċess, l-opportunitajiet ugwali għall-partijiet, l-opportunità li tiġi sottomessa evidenza u l-argument tal-kawża u l-ekwità tal-proċedimenti fi proċedimenti ċivili, huwa espressament previst li s-seduta permezz ta' vidjokonferenza trid issir b'tali mod li jiġi ssalvagwardjat il-proċess kontradittorju u tiġi żgurata l-parteciċipazzjoni effettiva tal-partijiet u, meta s-seduta ma tkunx pubblika, il-kunfidenzjalità tagħha. Il-minuti tas-seduta se jinkludu l-konferma mill-parteciċipanti tal-identità tagħhom u l-assigurazzjoni tagħhom li ma hemm l-ebda rabta ma' persuni mhux awtorizzati u l-ebda persuna b'hal din ma tkun preżenti fil-postijiet minn fejn il-parteciċipanti jkunu konnessi.

Il-parteciċipanti jridu jzommu l-kamera tagħhom mixgħula matul is-seduta u ma jistgħux jirreġistraw is-seduta.

Is-seduta tista' ssir mal-partijiet kollha konnessi mill-bogħod permezz ta' vidjokonferenza, inkluż l-imħallef. Jekk is-seduta tkun pubblika, ir-reġistratur tal-qorti jippubblika l-ħolqa ġenerata mill-applikazzjoni Teams f'taqsimha ddedikata tas-sit web istituzzjonali tal-uffiċċju ġudizzjarju, li turi l-ħoloq għall-attenzenza ta' seduti pubbliċi mill-bogħod.

Il-ħolqa ppubblikata għandha tkun akkumpanjata mill-għadd ġenerali tar-reġistru tal-proċedimenti, biex partijiet terzi jkunu jistgħu jidentifikawha b'mod preċiż. Il-ħolqa titneħħa mis-sit web tal-qorti mir-reġistratur tal-qorti fi tmiem is-seduta pubblika. Kanal kriptat b'algoritmi kriptografiċi asimmetriċi jintuża biex jikkonnettja mas-seduta.

Kunsiderazzjonijiet tekniċi u interoperabbiltà

Fl-Italja, il-qrati u l-facilitajiet ta' detenzjoni għandhom tagħmir għall-vidjokonferenzi.

B'mod partikolari, l-għodod/il-pjattaformi li ġejjin jintużaw biex jitwettqu seduti permezz ta' vidjokonferenzi.

- L-adattament ta' Avaya Equinox, b'kanal ta' komunikazzjoni kriptat, maħluq fuq network telematiku ddedikat fi f'dan in-Network Ġudizzjarju Uniku (Rete di Giustizia Unitaria), b'kamra ta' kontroll li tissorvelja l-operazzjonijiet u sistema ddedikata ta' ġestjoni u kontroll fuq l-infrastruttura tal-Amministrazzjoni Ġudizzjarja, disponibbli f'għadd kbir ta' awli tal-qorti kriminali.
- Microsoft Teams, mingħajr amministrazzjoni/ċentru ta' kontroll, b'sistema ibrida ta' ġestjoni u kontroll tal-cloud f'ċentri tad-data b'ħafna inkwilini li jinsabu fit-territorju tal-Unjoni Ewropea (ir-Repubblika tal-Irlanda u r-Renju tan-Netherlands) u amministrata mid-Direttorat Ġenerali għas-Sistemi ta' Informazzjoni Awtomatiċi tal-Ministeru tal-Ġustizzja, li huwa l-uniku detentur ta' aċċess għar-reġistru tas-sessjoni, għal dawk l-awli tal-qorti li għadhom ma humiex mgħammra bis-sistema Avaya Equinox.

Il-kompatibbiltà bejn dawn is-sistemi u s-software ta' konnessjoni użat mill-parteciċipanti fil-vidjokonferenza hija żgurata. B'mod speċifiku, l-apparati Windows 10 huma naturalment kompatibbli mal-Microsoft Teams;

Webcam Max Hub u Innex Cube huma l-aktar apparati użati b'mod komuni f'seduti virtwali/ibridi Taljani (90 % tal-awli tal-qorti totali). L-awli tal-qorti kriminali kollha huma mgħammra b'apparati ċċertifikat u kompatibbli; Is-sistema Avaya Equinox Multi-Video Conferencing ġiet personalizzata biex tkun kompatibbli.

Sabiex il-parteciċipanti kollha fis-sessjoni, speċjalment l-imħallef, ikunu jistgħu jirrikonnoxxu lil xulxin viżwalment u jaraw kemm lill-kelliem li jagħmel mistoqsijiet jew jagħmel dikjarazzjonijiet kif ukoll ir-reazzjonijiet tas-semmiegħa matul il-vidjokonferenza, fis-seduti kriminali l-webcams kollha jridu juru fl-istess ħin l-imħallfin u l-partijiet kollha preżenti fl-awla tal-qorti jew konnessi mill-bogħod, biex japprossimaw l-esperjenza tas-seduti wiċċ imb wiċċ.

Il-Ministeru tal-Ġustizzja Taljan qed jippjana li jipprovdi servizz simili fis-seduti ċivili.

Għal parteciċipanti li ma jtkellmex bit-Taljan b'mod fluwenti, il-liġi Taljana tipprevedi interpretazzjoni bidirezzjonali mill-professjonisti; għodod ta' traduzzjoni u traskrizzjoni awtomatiċi u diretti huma disponibbli wkoll għal appoġġ addizzjonali.

Biex tissaħħaħ l-aċċessibbiltà, fil-facilitajiet ta' detenzjoni xi kmamar ġew mgħammra b'tagħmir ta' assistenza għas-smiġħ għal persuni b'mobbiltà mnaqqsa jew b'insuffiċjenza fis-smiġħ; barra minn hekk, Microsoft Teams u

Windows 10 għandhom "Għodod ta' Aċċessibilità" nattivi.

3. Il-leġiżlazzjoni nazzjonali dwar l-użu ta' vidjokonferenzi f'materji kriminali

1. Min u meta

L-użu tal-vidjokonferenzi huwa previst fil-każijiet li ġejjin:

- meta l-persuni detenuti jew internati f'post barra mill-ġurisdizzjoni tal-qorti jew li huma soġġetti għal miżuri kawtelatorji jaqblu li jużawhom;
- meta l-qorti trid torganizza s-smiġħ ta' xhieda, esperti u individwi, soġġett għall-ftehim tal-partijiet;
- mill-qorti *ex officio*, sabiex tisma' agenti sigrieti, informaturi u persuni akkużati bir-reati inkwistjoni jew reati relatati.

2. Fejn – Partecipazzjoni remota

Il-ġurisdizzjoni għas-seduta jew għall-att tappartjeni lill-qorti. Madankollu, persuna waħda jew aktar jistgħu jippartecipaw mill-bogħod, permezz ta' ħolqa awdjoviżiva, minn uffiċċju ġudizzjarju ieħor jew minn uffiċċju tal-pulizija ġudizzjarja identifikat mill-awtorità ġudizzjarja, jew minn post ieħor, jekk awtorizzat mill-awtorità ġudizzjarja.

Il-primunieri u d-detenuti, il-persuni f'arrest preventiv jew detenuti wara l-arrest jew id-detenzjoni jridu jingħaqdu mill-faċilità li fiha jinżammu. L-avukati għandhom jikkonnettjaw mill-uffiċċji tagħhom jew minn post xieraq ieħor.

3. Proċedura kontradittorja permezz ta' komunikazzjoni f'ħin reali

Il-ħolqa awdjoviżiva trid ikun tali li tissalvagwardja l-proċess kontradittorju u l-partecipazzjoni effettiva tal-partijiet fis-seduta, u li tiżgura li l-partecipanti kollha mid-diversi postijiet ikunu jistgħu jaraw u jisimgħu lil xulxin b'mod simultanju u effettiv. Is-seduti pubbliċi jridu jingħataw pubbliċità xierqa.

4. Garanziji

Ir-registrazzjoni awdjoviżiva tal-att jew tas-seduta għandha dejjem tiġi pprovduta. Fi kwalunkwe każ, id-dritt tal-avukati jew tas-sostituti tagħhom li jkunu preżenti fil-post tal-klijent tagħhom huwa dejjem iggarantit.

Id-dritt tal-avukati jew tas-sostituti tagħhom li jikkonsultaw lil xulxin u lill-klijent tagħhom b'mod kunfidenzjali b'mezzi tekniċi xierqa huwa dejjem garantit.

Bħala regola ġenerali, membru tal-persunal awżiljarju ta' mħallief jew ta' prosekutur pubbliku jkun preżenti fil-post minn fejn il-persuni li jwettqu l-att jew li jattendu s-seduta jkunu konnessi mill-bogħod, biex jikkonfermaw l-identità tagħhom u jfasslu l-minuti tal-proċedimenti.

Il-Ministeru tal-Ġustizzja jiżgura li r-rabtiet telematiċi mal-qrati jseħħu permezz ta' networks jew mezzi ta' komunikazzjoni xierqa biex jiġu żgurati l-integrità u s-sigurtà tat-trażmissjoni tad-data.

5. Tariffi

Ma hija dovuta l-ebda tariffa jew imposta lill-Istat għall-partecipazzjoni fis-seduti permezz ta' vidjokonferenza.

6. Informazzjoni ġenerali

Il-leġiżlazzjoni dwar il-vidjokonferenzi deskritta hawn fuq tapplika wkoll għal seduti transfruntiera, sakemm ma tkunx eskluża mir-regolamenti tal-UE jew mill-konvenzjonijiet internazzjonali.

Il-vidjokonferenzi huma permessi fi proċedimenti kriminali, fil-każijiet u fil-limiti stabbiliti mil-leġiżlazzjoni rilevanti.

Rekwizit espliċitu huwa li l-ħolqa awdjoviżiva tkun tali li tissalvagwardja l-proċess kontradittorju u l-partecipazzjoni effettiva tal-partijiet fl-att jew fis-seduta, u li tiżgura li l-partecipanti kollha mid-diversi postijiet ikunu jistgħu jaraw u jisimgħu lil xulxin b'mod simultanju u effettiv. Is-seduti pubbliċi jridu jingħataw pubbliċità

xierqa.

Il-partecipanti jridu jzommu l-kamera tagħhom mixgħula matul is-seduta u ma jistgħux jirreġistraw is-seduta.

Il-liġi tigarantixxi d-dritt tal-parti li tkun assistita minn avukat qabel u matul is-seduta; il-kunfidenzjalità tal-komunikazzjonijiet bejn l-avukat u l-klijent matul is-seduta hija żgurata.

F'seduti li jsiru fuq Microsoft Teams, il-kunfidenzjalità tiġi żgurata permezz ta' kmamar differenti. F'seduti li li jsiru fuq Avaya Equinox Multi-Video Conferencing, il-kanal separat huwa pprovdut minn sistema VoIP.

Għal ittri rogatorji internazzjonali, tintuża t-telefonija fuq il-linji tan-Network Telefoniku Pubbliku Kommutat (PSTN, Public Switched Telephone Network) fuq in-numru pprovdut mill-awtorità barranija.

Il-pubblicità tas-seduta hija żgurata, sakemm ma tkunx ipprobita mil-liġi, peress li s-seduta ssir dejjem mal-imħallef fiżikament preżenti f'awla tal-qorti aċċessibbli għall-pubbliku, u s-sistemi awdjovizivi jintużaw esklużivament għall-partecipazzjoni mill-bogħod ta' ċerti partijiet fil-proċedimenti.

Kunsiderazzjonijiet tekniċi u interoperabbiltà

Fl-Italja, il-qrati u l-faċilitajiet ta' detenzjoni għandhom tagħmir għall-vidjokonferenzi.

B'mod partikolari, l-għodod/il-pjattaformi li ġejjin jintużaw biex jitwettqu seduti permezz ta' vidjokonferenzi.

- L-adattament ta' Avaya Equinox, b'kanal ta' komunikazzjoni kriptat, maħluq fuq network telematiku ddedikat fi ħdan in-Network Ġudizzjarju Uniku (Rete di Giustizia Unitaria), b'kamra ta' kontroll li tissorvelja l-operazzjonijiet u sistema ddedikata ta' ġestjoni u kontroll fuq l-infrastruttura tal-Amministrazzjoni Ġudizzjarja, disponibbli f'għadd kbir ta' awli tal-qorti kriminali.
- Microsoft Teams, mingħajr amministrazzjoni/ċentru ta' kontroll, b'sistema ibrida ta' ġestjoni u kontroll tal-cloud f'ċentri tad-data b'ħafna inkwilini li jinsabu fit-territorju tal-Unjoni Ewropea (ir-Repubblika tal-Irlanda u r-Renju tan-Netherlands) u amministrata mid-Direttorat Ġenerali għas-Sistemi ta' Informazzjoni Awtomatiċi tal-Ministeru tal-Ġustizzja, li huwa l-uniku detentur taċ-ċwieviet ta' aċċess għar-registru tas-sessjoni, għal dawk l-awli tal-qorti li għadhom ma humiex mgħammra bis-sistema Avaya Equinox.

Il-kompatibbiltà bejn dawn is-sistemi u s-software ta' konnessjoni użat mill-partecipanti fil-vidjokonferenza hija żgurata. B'mod speċifiku, l-apparati Windows 10 huma naturalment kompatibbli mal-Microsoft Teams;

Webcam Max Hub u Innex Cube huma l-aktar apparat użat b'mod komuni f'seduti virtwali/ibridi Taljani (90 % tal-awli tal-qorti totali). L-awli tal-qorti kriminali kollha huma mgħammra b'apparat iċċertifikat u kompatibbli; Is-sistema Avaya Equinox Multi-Video Conferencing ġiet personalizzata biex tkun kompatibbli.

Sabiex il-partecipanti kollha fis-sessjoni, speċjalment l-imħallef, ikunu jistgħu jirrikonoxxu lil xulxin viżwalment u jaraw kemm lill-kelliem li jagħmel mistoqsijiet jew jagħmel dikjarazzjonijiet kif ukoll ir-reazzjonijiet tas-semmiegħa matul il-vidjokonferenza, fis-seduti kriminali l-webcams kollha jridu juru fl-istess ħin l-imħallfin u l-partijiet kollha preżenti fl-awla tal-qorti jew konnessi mill-bogħod, biex japprossimaw l-esperjenza tas-seduti wiċċ imb wiċċ.

Għal partecipanti li ma jitekellmux bit-Taljan b'mod fluwenti, il-liġi Taljana tipprevedi interpretazzjoni bidirezzjonali mill-professjonisti; għodod ta' traduzzjoni u traskrizzjoni awtomatiċi u diretti huma disponibbli wkoll għal appoġġ addizzjonali.

Biex tissaħħaħ l-aċċessibbiltà, fil-faċilitajiet ta' detenzjoni xi kmamar ġew mgħammra b'tagħmir ta' assistenza għas-smiġħ għal persuni b'mobbiltà mnaqqsa jew b'insuffiċjenza fis-smiġħ; barra minn hekk, Microsoft Teams u Windows 10 għandhom "Għodod ta' Aċċessibbiltà" nattivi.

Seduta permezz ta' vidjokonferenza hija primarjament irregolata - anki għal persuni suspettati jew akkużati - mill-Artikolu 24 tad-Direttiva 2014/41/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014 dwar l-Ordni ta' Investigazzjoni Ewropew f'materji kriminali, li jipprevedi dan biss għal finijiet investigattivi, jiġifieri li jittieħdu d-dikjarazzjonijiet ta' persuna suspettata jew akkużata, u għalhekk mhux għas-sempliċi partecipazzjoni fil-proċedimenti. Barra minn hekk, huwa meħtieġ il-kunsens tal-persuna suspettata jew akkużata li tinstema' permezz ta' vidjokonferenza. Ir-rifjut ta' tali kunsens huwa elenkat fl-Artikolu 24(2)(a) tad-Direttiva bħala waħda

mir-raġunijiet (fakultattivi) għar-rifjut tal-eżekuzzjoni ta' OIE.

Fir-rigward tad-dispożizzjonijiet tal-liġi nazzjonali, ir-regoli ġenerali huma stabbiliti fit-Titolu II-bis il-ġdid tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, introdott permezz tal-Artikolu 8(1) tad-Digriet Legiżlattiv Nru 150, tal-10 ta' Ottubru 2022, b'effett mit-30 ta' Diċembru 2022, skont l-Artikolu 99-bis(1) tad-Digriet Legiżlattiv Nru 150/2022, miżjud bl-Artikolu 6(1) tad-Digriet Legiżlattiv Nru 162, tal-31 ta' Ottubru 2022, mibdul f'liġi, b'emendi, bil-Liġi Nru 199, tat-30 ta' Diċembru 2022.

Fil-preżent, fid-dawl tal-aħħar dispożizzjonijiet introdotti bid-Digriet Legiżlattiv Nru 31 tad-19 ta' Marzu 2024, il-kwistjoni hija rregolata mill-Artikoli 133-bis u 133-ter tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, li jipprevedu dan li ġej.

Artikolu 133-bis. Dispożizzjoni ġenerali

Sakemm ma jkunx previst mod ieħor, meta l-awtorità ġudizzjarja tipprevedi li att jitwettaq mill-bogħod jew li parti waħda jew aktar jipparteċipaw mill-bogħod fit-twettiq ta' att jew fl-organizzazzjoni ta' seduta, għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 133-ter.

Artikolu 133-ter. Proċeduri u garanziji għall-parteeipazzjoni mill-bogħod

1. *Meta l-awtorità ġudizzjarja tipprevedi li att jitwettaq mill-bogħod jew li parti waħda jew aktar jipparteċipaw mill-bogħod fit-twettiq ta' att jew f'seduta, hija għandha toħroġ ordni motivata. Meta l-ordni ma tinħariġx waqt is-seduta, din għandha tiġi nnotifikata lill-partijiet flimkien mal-miżura li tistabbilixxi d-data għat-twettiq tal-att jew iż-żamma tas-seduta, mill-inqas 3 ijiem qabel dik id-data, ħlief f'kawżi ta' urġenza, mingħajr preġudizzju għall-ħtieġa li jiġi żgurat li l-avukat ikun jista' jeżerċita d-drittijiet imsemmija fil-paragrafu 7. L-ordni għandha tiġi nnotifikata wkoll lill-awtoritajiet ikkonċernati.*
2. *Fil-każijiet imsemmija fil-paragrafu 1, għandha tiġi stabbilita ħolqa awdjoviżiva bejn l-awla tal-qorti jew l-uffiċċju ġudizzjarju u l-post fejn jinsabu l-persuni li jwettqu l-att jew li jipparteċipaw fis-seduta mill-bogħod. Il-post fejn jinsabu l-persuni li jwettqu l-att jew li jipparteċipaw fis-seduta mill-bogħod għandu jitqies bħala l-awla tal-qorti.*
3. *Taħt piena ta' nullità, il-ħolqa awdjoviżiva għandha tiġi stabbilita b'tali mod li tissalvagwardja l-proċess kontradittorju u l-parteeipazzjoni effettiva tal-partijiet fl-att jew fis-seduta, u li tiżgura li l-parteeipanti kollha mid-diversi postijiet ikunu jistgħu jaraw u jisimgħu lil xulxin b'mod simultanju u effettiv. Fil-każ ta' seduta pubblika, għandha tiġi żgurata pubbliċità xierqa tal-atti mwettqa mill-bogħod. Għandha dejjem issir reġistrazzjoni awdjoviżiva tal-att jew tas-seduta.*
4. *Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 5, 6 u 7, il-persuni li jwettqu l-att jew li jipparteċipaw fis-seduta mill-bogħod għandhom jikkonnettjaw minn awla tal-qorti oħra jew minn uffuċċju tal-pulizija ġudizzjarja ieħor deżinjat mill-awtorità ġudizzjarja wara li jivverifikaw li jkun disponibbli tagħmir tekniku xieraq u li r-rekwiżiti loġistiċi għall-ħolqa awdjoviżiva jkunu ssodisfati.*
5. *Il-priġunieri u l-internati, il-persuni f'detenzjoni ta' arrest preventiv jew taħt arrest jew detenzjoni temporanja, meta jwettqu l-att jew jipparteċipaw fis-seduta mill-bogħod, għandhom jikkonnettjaw mill-facilità ta' detenzjoni li fiha jkunu qed jinżammu.*
6. *Wara li tisma' lill-partijiet, l-awtorità ġudizzjarja tista' tawtorizza lill-persuni li jwettqu l-att jew jipparteċipaw fis-seduta mill-bogħod biex jikkonnettjaw minn post differenti minn dak imsemmi fil-paragrafu 4.*
7. *L-avukati għandhom jikkonnettjaw mill-uffiċċji tagħhom jew minn post xieraq ieħor. Fi kwalunkwe każ, id-dritt tal-avukati jew tas-sostituti tagħhom li jkunu preżenti fil-post fejn ikun preżenti l-klijent huwa ggarantit. Id-dritt tal-avukati jew tas-sostituti tagħhom li jikkonsultaw lil xulxin u mal-klijent tagħhom b'mezzi tekniċi xierqa għandu dejjem jiġi ggarantit ukoll.*
8. *Fil-każijiet imsemmija fil-paragrafi 4 u 5 u - sakemm l-awtorità ġudizzjarja ma tipprovdix mod ieħor - fil-każ imsemmi fil-paragrafu 6, membru tal-persunal awżiljarju tal-qorti jew tal-prosekutur pubbliku, li jista' jintgħażel minn fost il-membri tal-persunal awżiljarju fis-servizz fil-qorti msemmija fil-paragrafu 4, jew uffuċċjal tal-pulizija ġudizzjarja - preferibbilment li jappartjeni għall-persunal tat-taqsimiet tal-pulizija ġudizzjarja u li bħalissa jew qabel ma kienx involut f'ħidma investigattiva jew ta' protezzjoni li tikkonċerna l-persuna akkużata jew fir-rigward tal-fatti msemmija lil tali persuna - għandu jkun preżenti fil-post fejn jinsabu l-persuni li jwettqu l-att jew li jattendu s-seduta mill-bogħod, u għandu jiċċertifika l-identità tagħhom u jfassal rapport tal-operazzjonijiet imwettqa f'konformità mal-Artikolu 136. Ir-rapport għandu jattesta wkoll il-konformità mad-dispożizzjonijiet tal-ewwel sentenza tal-paragrafu 3 u t-tieni u t-tielet sentenzi tal-paragrafu 7, il-prekawzjonijiet meħuda biex tiġi żgurata r-regolarità tal-eżami fir-rigward tal-*

post fejn il-persuna hija prezenti, u n-nuqqas ta' kwalunkwe impediment jew limitazzjoni għall-eżerċizzju tad-drittijiet u s-setgħat ta' dik il-persuna.

Aktar regoli dwar il-partecipazzjoni remota huma stabbiliti fid-dispożizzjonijiet ta' hawn taħt.

Fl-istadju tal-investigazzjoni preliminari, l-Artikolu 360(3-bis) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, introdott bl-Artikolu 18(1)(a) tad-Digriet Legiżlattiv Nru 150 tal-10 ta' Ottubru 2022, jipprevedi li l-prosekutur pubbliku jista' jawtorizza lill-persuna investigata, lill-vittma tar-reat u lil kwalunkwe avukat u xhieda esperta li jitolbu dan, jipparteċipaw mill-bogħod fil-ħatra tal-espert jew f'investigazzjonijiet tekniċi mhux ripetibbli.

Skont l-Artikolu 370(1-bis) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, introdott bl-Artikolu 18(1)(d)(1) tad-Digriet Legiżlattiv Nru 150 tal-10 ta' Ottubru 2022, il-prosekutur pubbliku jista' jipprevedi li l-interrogazzjoni tal-persuna ssuspettata, anki meta tkun iddelegata lill-pulizija ġudizzjarja, għandha ssir mill-bogħod, soġġett għall-kunsens tal-persuna ssuspettata u tal-avukat tagħha.

Fir-rigward tal-attivitajiet tal-pulizija ġudizzjarja, minbarra l-każ imsemmi hawn fuq, l-Artikolu 350(4-bis) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, introdott bl-Artikolu 17(1)(b) tad-Digriet Legiżlattiv tal-10 ta' Ottubru 2022, jipprevedi li l-*"interrogazzjoni investigattiva"* (*sommario informazioni*) tal-persuna ssuspettata tista' ssir mill-bogħod. Barra minn hekk, il-partecipazzjoni remota tal-konvenut hija espressament prevista fil-każijiet li ġejjin: Ir-rieżami tal-ordnijiet li jimponu miżura koercittiva, skont l-Artikolu 309 (8-bis) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali; interrogazzjoni fi proċedimenti ta' estradizzjoni, skont l-Artikolu 703(2) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali jew, f'każ ta' arrest, skont l-Artikolu 717(2) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali. Fir-rigward tal-fażi tal-proċess, l-Artikolu 496(2-bis) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, introdott bl-Artikolu 30(1)(g) tad-Digriet Legiżlattiv Nru 150 tal-2022, jippermetti li x-xhieda, l-esperti, il-konsulenti tekniċi, il-konvenuti fi proċedimenti relatati u l-partijiet privati jiġu interrogati mill-bogħod, fuq talba tal-qorti, bil-kunsens tal-partijiet u sakemm dispożizzjoni legali speċifika ma tipprevedix mod ieħor.

Dispożizzjoni ekwivalenti ddaħħlet fl-Artikolu 422(2) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, kif emendat bl-Artikolu 23(1)(h) tad-Digriet Legiżlattiv Nru 150 tal-2022, għall-ġbir ta' evidenza addizzjonali mill-imħallef tas-seduta preliminari. Bis-saħħa tar-riferiment li sar għaliha mill-Artikolu 441(6) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, din id-dispożizzjoni tapplika wkoll għal proċessi sommarji (*giudizio abbreviato*).

Il-partecipazzjoni remota tal-persuna kkonċernata hija pprovduta wkoll b'mod esplicitu fil-każijiet li ġejjin: fil-kuntest tal-proċedura ta' superviżjoni, skont l-Artikolu 678(3.2) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali; fi proċedimenti ta' infurzar, permezz tal-Artikolu 666(4) tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali.

Fl-aħħar nett, meta akkużat f'detenzjoni barra mill-pajjiż ma jkunx jista' jiġi ttrasferit lejn l-Italja, il-partecipazzjoni mill-bogħod hija rregolata mill-Artikolu 205-ter tal-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali, introdott bl-Artikolu 16 tal-Liġi Nru 367 tal-5 ta' Ottubru 2001 u emendat bl-Artikolu 41(1)(hh)(1) u (2) tad-Digriet Legiżlattiv Nru 150 tal-10 ta' Ottubru 2022, b'effett mit-30 ta' Diċembru 2022, skont l-Artikolu 6 tad-Digriet Legiżlattiv Nru 162 tal-31 ta' Ottubru 2022.

It-test sħiħ tal-Artikolu jinsab hawn taħt.

Artikolu 205-ter. *Attenzione għal proċess mill-bogħod minn konvenuti detenuti barra mill-pajjiż.*

- 1. Il-konvenuti detenuti barra mill-pajjiż, li ma jistgħux jiġu ttrasferiti lejn l-Italja, għandhom jipparteċipaw fis-seduta permezz ta' ħolqa awdjoviżiva, meta previst minn ftehimiet internazzjonali u f'konformità mar-regoli li jinsabu fihom. Għall-materji kollha li ma humiex regolati espressament minn ftehimiet internazzjonali, għandu japplika l-Artikolu 133-ter tal-Kodiċi.*
- 2. Il-partecipazzjoni permezz ta' ħolqa awdjoviżiva ma hijex possibbli jekk l-Istat barrani ma jiżgurax li avukat jew sostitut jista' jkun prezenti fil-post fejn jitwettagħ l-att jew jekk l-avukat jew is-sostitut ma jkunx jista' jittellem privatament mal-klijent tiegħu.*
- 3. Il-konvenuti għandhom ikunu intitolati għall-preżenza ta' interpretu jekk ma jittellem il-lingwa tal-post fejn jitwettagħ l-att, jew il-lingwa użata biex isiru l-mistoqsijiet.*
- 4. Id-detenzjoni ta' konvenut barra mill-pajjiż ma tistax twassal għas-sospensjoni jew il-posponiment tas-seduta meta l-partecipazzjoni fis-seduta permezz ta' ħolqa awdjoviżiva tkun possibbli, f'każijiet meta l-konvenut ma jagħtix il-kunsens tiegħu jew jirrifjuta li jattendi. Id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 420-ter tal-Kodiċi għandhom japplikaw mutatis mutandis.*

Il-parteciġazzjoni ta' xhieda jew esperti f'seduta permezz ta' ħolqa awdjoviżiva għandha ssir skont il-proċeduri u l-kundizzjonijiet previsti minn ftehimiet internazzjonali. Għall-materji kollha mhux regolati espressament, l-Artikolu 133-ter tal-Kodiċi għandu japplika mutatis mutandis.

4. Tariffi għal proċedimenti f'materji ċivili u kummerċjali

Skont ir-Regolament, ir-reqwiżit ta' notifika japplika biss għall-informazzjoni relatata mal-proċedimenti msemmija fl-Annessi 1 u 2 tar-regolament, b'mod aktar speċifiku għall-proċedimenti li fihom jista' jintuża l-punt ta' aċċess elettroniku Ewropew.

Madankollu, ir-regoli ġenerali huma daww stabbiliti fl-Artikoli 9 sa 18-*bis* tad-Digriet Presidenzjali Nru 115 tat-30 ta' Mejju 2002 (il-Liġi Konsolidata dwar il-Kostijiet Legali), kif ukoll fid-Digriet Leġiżlattiv Nru 116 tas-27 ta' Mejju 2005 dwar "L-Implimentazzjoni tad-Direttiva 2003/8/KE biex jittejjeb l-aċċess għall-ġustizzja f'tilwim transfruntier billi jiġu stabbiliti regoli komuni minimi relatati mal-għajnuna legali għal tilwim b'hal dan" li jimplimenta strument leġiżlattiv ieħor.

Fil-liġi Taljana, id-Digriet Presidenzjali Nru 115/2002 (il-Liġi Konsolidata dwar il-Kostijiet Legali, minn hawn 'il quddiem "TUSG") huwa s-sors leġiżlattiv fundamentali għall-kostijiet legali kollha li, taħt diversi intestaturi, iridu jiġu mgarrba minn partijiet privati sabiex ikollhom aċċess għall-ġustizzja f'materji ċivili, kummerċjali u kriminali (bl-eċċezzjoni ta' każijiet ta' għajnuna legali; ara l-Artikolu 8 tat-TUSG).

Għaldaqstant, l-imsemmi Digriet Presidenzjali fih ir-regoli u l-istruzzjonijiet li għandhom jingħataw lill-utenti, għall-finijiet tar-Regolament (UE) 2023/2844, dwar it-tariffi (elementi ta' kost) imposti fuq il-parti involuta fi proċedimenti legali (anki jekk transfruntiera) quddiem qorti nazzjonali.

B'mod speċifiku:

tariffa għall-preżentazzjoni tal-qorti (*contributo unificato*) – pagamenti bil-quddiem b'rata fissa minn individwi lit-Teżor tal-Istat – kostijiet għan-notifika tal-avviżi – tariffi għall-kopji u ċ-ċertifikati

(5) dazju ta' registrazzjoni għad-dokumenti soġġetti għar-registrazzjoni (id-Digriet Presidenzjali Nru 131 tas-26 ta' April 1986).

It-tariffa għall-preżentazzjoni tal-qorti hija pagabbli "għal kull istanza ta' proċedimenti ċivili – inklużi proċedimenti ta' insolvenza u proċedimenti mhux kontenzjużi – u ta' proċedimenti amministrattivi u tat-taxxa, fl-ammonti stabbiliti fl-Artikolu 13 mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 10" (l-Artikolu 9 tat-TUSG); it-tariffa trid tiffallas mill-parti li l-ewwel tressaq azzjoni, tippreżenta d-dikjarazzjoni tal-pretensjoni jew, fi proċedimenti ta' infurzar tal-esproprjazzjoni, tapplika għaċ-ċessjoni jew għall-bejgħ tal-assi ssekwestrati (l-Artikolu 14(1) tat-TUSG); il-valur tal-proċedimenti, iddeterminat f'konformità mal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, mingħajr ma jitqiesu l-interessi, irid jiġi ddikjarat speċifikament mill-parti fit-talbiet mitluba fid-dikjarazzjoni tal-pretensjoni inizjali (l-Artikolu 14(2) tat-TUSG); tariffa separata għall-preżentazzjoni tal-qorti tiffallas mill-parti li tippreżenta kontrotalba jew pretensjoni kontra kokonvenut, tressaq parti terza fil-proċedimenti, jew tingħaqad volontarjament fil-proċedimenti (l-Artikolu 14(3) tat-TUSG); it-tariffa inizjali għall-preżentazzjoni tal-qorti trid tiġi ssupplimentata jekk il-pretensjoni tiġi emendata jew issupplimentata minn pretensjoni oħra sabiex jiżdied il-valur tal-kawża (l-Artikolu 14(3) tat-TUSG). Sakemm ma japplikawx regoli speċjali li japplikaw għal proċedimenti partikolari, l-ammonti tat-tariffa għall-preżentazzjoni tal-qorti huma daww stabbiliti fl-Artikolu 13(1)(a) sa (g), skont il-valur tal-kawża (jiġifieri, il-valur tal-pretensjoni, anki meta ma jkunx iddeterminat). Madankollu, daww l-ammonti jistgħu jkun oġġla jew aktar baxxi fil-każ ta' proċedimenti partikolari; b'mod partikolari, l-ammonti jiżdiedu fil-każ ta' appelli ("it-tariffa tal-preżentata tiżdied bin-nofs"), il-proċedimenti quddiem il-Qorti tal-Kassazzjoni ("it-tariffa tal-preżentazzjoni tiġi rduppjata"), jew il-proċedimenti ttrattati mill-awli speċjalizzati msemmija fid-Digriet Leġiżlattiv Nru 168 tas-27 ta' Ġunju 2003 ("it-tariffa tal-preżentata tiġi rduppjata"). Barra minn hekk, għal proċedimenti ta' infurzar ta' proprjetà immobbli, it-tariffa għall-preżentazzjoni tal-qorti hija ta' EUR 278.00; għall-proċedimenti ta' infurzar l-oħra, it-tariffa tal-preżentazzjoni titnaqqas bin-nofs; għal proċedimenti ta' infurzar fuq proprjetà mobbli b'valur ta' inqas minn EUR 2,500, it-tariffa għall-preżentazzjoni hija ta' EUR 43.00; għal proċedimenti ta' oppożizzjoni ta' infurzar, it-tariffa għall-preżentazzjoni hija ta' EUR 168.00; it-tariffa għall-preżentazzjoni titnaqqas bin-nofs għall-proċedimenti speċjali msemmija fil-Ktieb IV, it-Titolu I, tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili, inklużi oppożizzjonijiet għal ordnijiet ta' pagament u oppożizzjonijiet għal sentenzi ta' falliment, u għal tilwim individwali privat jew tas-settur pubbliku (ħlief għal tilwim eżentat

għalkollox); għall-proċedimenti ta' falliment, li jkopru l-proċess mis-sentenza li tiddikjara falliment sal-għeluq, it-tariffa għall-preżentazzjoni dovuta hija ta' EUR 851.00; min-naħa l-oħra, ma hija dovuta l-ebda tariffa għall-preżentazzjoni ta' pretensjoni f'falliment.

Eżenzjonijiet speċjali huma previsti fil-liġi nazzjonali mill-Artikolu 10 tat-TUSG; b'mod partikolari, il-proċedimenti ta' oppożizzjoni u dawk interim, anki fl-istadju tal-infurzar, li jikkonċernaw il-pagamenti tal-manteniment tal-minuri, u kwalunkwe proċediment ieħor li jikkonċerna l-minuri ma humiex soġġetti għat-tariffa għall-preżentazzjoni tal-qorti; il-proċedimenti f'materji ta' interdizzjoni, inkapaċità u ħatra ta' kustodju (*amministratore di sostegno*) ma humiex soġġetti għat-tariffa għall-preżentazzjoni tal-qorti; proċedimenti għal dikjarazzjoni ta' assenza u mewt preżunta; proċedimenti mhux kontenzjużi relatati ma' minuri, persuni intervistati u persuni inabilitati.

Il-pagamenti bil-quddiem b'rata fissa minn individwi lit-Teżor tal-Istat fi proċedimenti ċivili (l-Artikolu 30 tat-TUSG) jikkonsistu f'tariffa fissa (EUR 27.00) meħtieġa mill-Artikolu 30 tat-TUSG, li hija pagabbli mill-"parti li l-ewwel tressaq azzjoni, tippreżenta d-dikjarazzjoni tal-pretensjoni jew, fi proċedimenti ta' infurzar tal-esproprijazzjoni, tapplika għaċ-ċessjoni jew għall-bejgħ tal-assi ssekwestrati".

It-tariffi għan-notifika ta' dokumenti fuq talba tal-partijiet (Artikoli 32 *et seq.* tat-TUSG) jikkonsistu fit-tariffi tal-ivvjaġġar u l-allowance pagabbli mill-partijiet lill-uffiċjali ġudizzjarji inkarigati bin-notifika ta' dokument; l-ammont tat-tariffa unika (*diritto unico*) huwa stabbilit fl-Artikolu 34 tat-TUSG, filwaqt li l-ammont tal-allowance tal-ivvjaġġar huwa stabbilit fl-Artikolu 35 tat-TUSG.

Sakemm jiġi adottat ir-regolament previst fl-Artikolu 40(1) tat-TUSG, it-tariffi għall-kopji u ċ-ċertifikati huma rregolati mill-Artikolu 266 *et seq.* dawn it-tariffi jintalbu għall-ħruġ ta' kopji ta' dokumenti fil-proċess tal-kawża jew għall-ħruġ ta' ċertifikati mitluba mir-registru tal-qorti; skont l-Artikolu 40 tat-TUSG, l-ammont tat-tariffa għall-ħruġ ta' kopji stampati għandu jkun mill-inqas 50 % oġġla minn dak għall-ħruġ ta' kopja elettronika; fi kwalunkwe każ, ma tkun dovuta l-ebda tariffa għal kopja mhux iċċertifikata meta tali kopja tiġi estratta mill-proċess tal-kawża kompjuterizzat tal-kawża mill-persuni awtorizzati li jaċċessawh; l-ammonti tat-tariffi pagabbli għall-ħruġ ta' kopji ta' dokumenti mill-proċess tal-kawża, mhux iċċertifikati bħala kopji veri, huma stabbiliti fit-tabella fl-Anness 6 tat-TUSG; l-ammonti tat-tariffi pagabbli għall-ħruġ ta' kopji veri ċċertifikati ta' dokumenti huma stabbiliti fit-tabella fl-Anness 7 tat-TUSG; l-ammont tat-tariffa pagabbli għall-ħruġ ta' kopji mhux stampati ta' dokumenti huwa stabbilit fit-tabella fl-Anness 8 tat-TUSG; għall-ħruġ ta' kopji stampati fi żmien jumejn, iċċertifikati jew mhux iċċertifikati bħala kopji veri, it-tariffa dovuta tiġi ttriplikata (l-Artikolu 270 tat-TUSG); it-tariffi għall-kopji u ċ-ċertifikati jiġu aġġustati kull 3 snin, abbażi tal-bidla, imkejla mill-ISTAT, fl-indiċi tal-prezzijiet għall-konsumatur għall-familji ta' ħaddiema manwali u fl-uffiċċju matul it-3 snin preċedenti, permezz ta' miżura tal-Ministeru tal-Ġustizzja, bi qbil mal-Ministeru tal-Affarijiet Ekonomiċi u l-Finanzi (l-Artikolu 274 tat-TUSG); bħalissa, l-ammonti huma stabbiliti fid-Digriet tal-Ministeru tal-Ġustizzja tad-9 ta' Lulju 2021 (ippubblikat fil-Gazzetta Uffiċjali tar-Repubblika Taljana Nru 184 tat-3 ta' Awwissu 2021).

Id-dazju ta' registrazzjoni huwa dovut fuq id-dokumenti u l-miżuri ġudizzjarji speċifikament imsemmija fl-Artikolu 37 tad-Digriet Presidenzjali Nru 131/1986 (il-Liġi Konsolidata dwar id-dazju ta' registrazzjoni), jiġifieri fuq "atti tal-awtorità ġudizzjarja f'tilwim ċivili li jagħlqu l-proċedimenti kollha jew parti minnhom", "ingunzjonijiet eżegwibbli immedjatament", "ordnijiet ta' infurzar li jikkonċernaw deċiżjonijiet ta' arbitraġġ u deċiżjonijiet li jiddikjaraw l-eżegwibbiltà ta' sentenzi barranin"; tali miżuri huma soġġetti għad-dazju anki jekk, fil-mument tar-registrazzjoni, ikunu ġew ikkontestati jew ikunu għadhom jistgħu jiġu kkontestati. Madankollu, id-dazju jista' jiġi paċut jew rimborżat jekk il-miżuri jiġu sussegwentement annullati b'sentenza finali; soluzzjonijiet barra mill-qorti li għalihom l-amministrazzjoni tal-Istat hija parti huma meqjusa ekwivalenti għal sentenza finali. L-ammont tad-dazju li għandu jiġi impost fuq dokumenti ġudizzjarji soġġetti għal registrazzjoni huwa stabbilit fl-Artikolu 8 tat-Tariffa annessa mal-Liġi Konsolidata dwar id-Dazju ta' Registrazzjoni.

Ir-regoli ta' referenza ta' hawn fuq japplikaw għal:

- it-tilwim transfruntier kopert mir-Regolament (KE) Nru 1896/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li joħloq proċedura għal ordni ta' ħlas Ewropea, ir-Regolament (KE) Nru 861/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jstabbilixxi Proċedura Ewropea għal Talbiet Żgħar; u dawk koperti mir-Regolament (KE) Nru 805/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li joħloq Ordni Ewropew ta' Infurzar għal pretensjonijiet mhux kontestati;
- il-proċedimenti ta' rikonoxximent, ta' infurzar jew ta' nuqqas ta' rikonoxximent skont ir-Regolament (UE) Nru 650/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2012 dwar il-ġuriżdiżjoni, il-liġi

applikabbli, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet u l-aċċettazzjoni u l-infurzar ta' strumenti awtentiċi fil-qasam tas-suċċessjonijiet u dwar il-ħolqien ta' Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni, ir-Regolament (UE) Nru 1215/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2012 dwar il-ġuriżdizzjoni u r-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet ċivili u kummerċjali, ir-Regolament (UE) Nru 606/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Ġunju 2013 dwar ir-rikonoxximent reċiproku ta' miżuri ta' protezzjoni f'materji ċivili, ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 4/2009 dwar il-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet u l-kooperazzjoni f'materji relatati ma' obbligi ta' manteniment, ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2016/1103 li jimplimenta kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-ġurisdizzjoni, il-liġi applikabbli u r-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni ta' deċiżjonijiet f'materji ta' reġimi ta' proprjetà matrimonjali, ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2016/1104 li jimplimenta kooperazzjoni msaħħa fil-qasam tal-ġuriżdizzjoni, il-liġi applikabbli u r-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni ta' deċiżjonijiet f'materji tal-konsegwenzi patrimonjali ta' sħubijiet registrati, ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2019/1111 tal-25 ta' Ġunju 2019 dwar il-ġuriżdizzjoni, ir-rikonoxximent u l-infurzar ta' deċiżjonijiet fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri, u dwar sekwestru internazzjonali ta' minuri;

- il-proċeduri li jikkonċernaw il-ħruġ, il-korrezzjoni u r-revoka tal-estratti msemmija fir-Regolament (KE) Nru 4/2009 (ara hawn fuq), iċ-Ċertifikat Ewropew tas-Suċċessjoni u l-attestazzjonijiet imsemmija fir-Regolament (UE) Nru 650/2012 (ara hawn fuq), iċ-ċertifikati msemmija fir-Regolament (UE) Nru 1215/2012 (ara hawn fuq), iċ-ċertifikati msemmija fir-Regolament (UE) Nru 606/2013 (ara hawn fuq), l-attestazzjonijiet imsemmija fir-Regolament (UE) 2016/1103 (ara hawn fuq) u r-Regolament (UE) 2016/1104 (ara hawn fuq), iċ-ċertifikati msemmija fir-Regolament (UE) 2019/1111 (ara hawn fuq);
- pretensjonijiet ipprezentati minn kredituri barranin fi proċedimenti ta' insolvenza skont l-Artikolu 53 tar-Regolament (UE) 2015/848 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 2015 dwar proċedimenti ta' insolvenza;
- komunikazzjoni ta' persuni fiżiċi jew ġuridiċi jew ir-rappreżentanti tagħhom mal-awtoritajiet ċentrali skont ir-Regolament (KE) Nru 4/2009 (ara hawn fuq) u r-Regolament (UE) 2019/1111 (ara hawn fuq), jew mal-awtoritajiet kompetenti skont il-Kapitolu IV tad-Direttiva tal-Kunsill 2003/8/KE biex jittejjeb l-aċċess għal ġustizzja f'tilwim transfruntier billi jiġu stabbiliti regoli komuni minimi relatati ma' għajjnuna legali għal tali tilwim.

Fir-rigward tar-Regolament (UE) Nru 655/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbixxi proċedura ta' Ordni Ewropea tal-Preservazzjoni tal-Kontijiet sabiex jiġi ffaċilitat l-irkupru transkonfinali tad-dejn f'materji ċivili u kummerċjali, l-Artikolu 13 (6-quinquies) tat-TUSG fih regola speċjali li tispeċifika l-ammonti tat-tariffa għall-preżentazzjoni tal-qorti li għandha tithallas għad-diversi tilwim transfruntier koperti mir-regolament tal-UE.

B'mod partikolari, "għat-tilwim imsemmi fir-Regolament (UE) Nru 655/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Mejju 2014 li jistabbilixxi proċedura ta' Ordni Ewropea tal-Preservazzjoni tal-Kontijiet sabiex jiġi ffaċilitat l-irkupru transkonfinali tad-dejn f'materji ċivili u kummerċjali, għandhom japplikaw l-ammonti li ġejjin:

1. l-ammonti stabbiliti fl-Artikolu 13(1)(b) u (1-bis) għall-proċedimenti skont l-Artikoli 21 u 37 tar-Regolament (UE) Nru 655/2014;
2. l-ammonti stabbiliti fl-Artikolu 13(3) għall-proċedimenti skont l-Artikoli 8, 33 u 35 tar-Regolament (UE) Nru 655/2014;
3. l-ammonti stabbiliti fl-Artikolu 13(1) għall-proċeduri skont l-Artikolu 34 tar-Regolament (UE) Nru 655/2014;
4. l-ammonti stabbiliti fl-Artikolu 13(1-quinquies) għall-proċedimenti skont l-Artikolu 14 tar-Regolament (UE) Nru 655/2014."

Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà għal parti b'mezzi insuffiċjenti biex tikseb għajjnuna legali, prevista u rregolata mill-Parti III tad-Digriet Presidenzjali Nru 115/2002 (TUSG), b'applikazzjoni tal-Artikolu 24(3) tal-Kostituzzjoni, li jipprevedi li "miżuri xierqa għandhom jiżguraw li persuni b'mezzi insuffiċjenti jkollhom il-mezzi biex jaġixxu u jiddefendu ruħhom quddiem kwalunkwe qorti".

B'mod partikolari, kif intqal, l-Artikolu 8 tat-TUSG jipprevedi, "1. Kull parti għandha tħallas il-kostijiet tal-atti proċedurali li twettaq u dawk li titlob u għandha tħallas il-kostijiet għall-atti meħtieġa għall-proċedimenti meta dan ikun ordnat mil-liġi jew mill-qorti. 2. Jekk il-parti tkun eliġibbli għall-għajjnuna legali, il-kostijiet għandhom jiġihallsu minn jew jiġihallsu sussegwentement lit-Teżor, f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Parti III ta' din il-liġi kkonsolidata."

B'mod partikolari, l-Artikolu 74 tal-Liġi Konsolidata dwar il-Kostijiet Legali jipprevedi li "l-għajjnuna legali għandha

tingħata fi proċedimenti ċivili, amministrattivi, kontabilistiċi, tat-taxxa u mhux kontenzjużi għad-difiża ta' ċittadini b'mezzi insuffiċjenti meta l-pretensjonijiet tagħhom ma jkunux manifestament infondati"; skont l-Artikolu 75 tat-TUSG, l-aċċess għall-għajjnuna legali huwa effettiv f'kull istanza u stadju tal-proċedimenti u għal kwalunkwe proċedura, kemm jekk derivati kif ukoll jekk aċċidentali, ikunu kif ikunu marbuta mal-proċedimenti; ir-regoli dwar l-għajjnuna legali japplikaw ukoll, mutatis mutandis, għall-istadju tal-infurzar, ir-rieżami ġudizzjarju, il-proċedimenti ta' revizjoni u l-proċedimenti ta' partijiet terzi, kif ukoll fi proċedimenti dwar l-applikazzjoni ta' miżuri ta' sigurtà jew miżuri preventivi u fi proċedimenti quddiem il-qorti supervizorja (*tribunale di sorveglianza*), dment li l-persuna kkonċernata trid jew tista' tkun assistita minn avukat jew xhud espert.

L-għajjnuna legali tingħata lil ċittadini b'mezzi insuffiċjenti (l-Artikolu 74 tat-TUSG). Fi proċedimenti ċivili, id-dritt għal għajjnuna legali għal ċittadini b'mezzi insuffiċjenti japplika wkoll għal barranin residenti legalment fit-territorju nazzjonali, persuni apolidi, u entitajiet jew assoċjazzjonijiet mingħajr skop ta' qligħ li ma jinvolvu ruħhom f'attività ekonomika (l-Artikolu 119 tat-TUSG); l-applikanti għall-ażil ikunu eliġibbli wkoll għall-għajjnuna legali jekk ma jkollhomx mezzi suffiċjenti, f'konformità mal-Konvenzjoni ta' Ġinevra tat-28 ta' Lulju 1951; ċittadin barrani li jkun ġie nnotifikat b'ordni ta' tkeċċija jista' jibbenefika minn għajjnuna legali fil-qorti (l-Artikolu 142 tat-TUSG). Il-patrimonju tal-falliment jista' jikseb għajjnuna legali jekk ma jkollux assi suffiċjenti biex ikopri t-tariffi tal-qorti. Dan huwa previst fl-Artikolu 144 tat-TUSG: "1. Fi proċedimenti li fihom il-patrimonju tal-falliment ikun parti, jekk l-imħallef delegat joħroġ ordni li tiċċertifika n-nuqqas ta' fondi biex ikopru l-kostijiet tal-proċedimenti, il-patrimonju tal-falliment għandu jitqies eliġibbli għall-għajjnuna legali skont u għall-finijiet tar-regoli stabbiliti f'din il-parti tal-liġi konsolidata, ħlief għal kwalunkwe regola inkompatibbli mal-għoti tal-għajjnuna legali."

Skont l-Artikolu 76 tat-TUSG, "l-għajjnuna legali tista' tingħata lil kwalunkwe persuna li jkollha introjtu taxxabli għall-finijiet tat-taxxa fuq l-introjtu personali, kif muri fl-aħħar dikjarazzjoni, li ma jaqbiżx l-EUR 12,838.01"; l-Artikolu 77 tat-TUSG jipprevedi li l-limiti tal-introjtu għall-aċċess għall-għajjnuna legali għandhom jiġu aġġustati kull sentejn abbażi tal-bidliet fl-indicijiet tal-prezzijiet għall-konsumatur ippubblikati mill-ISTAT.

Skont l-Artikolu 76(4-quater) tat-TUSG, "il-minorenni barranin mhux akkumpanjati li jkunu involuti fi kwalunkwe kapaċità fi proċedimenti tal-qorti għandu jkollhom id-dritt li jiġu infurmati li jistgħu jaħtru avukat tal-għażla tagħhom stess, inkluż permezz tal-kustodju maħtur tagħhom jew il-persuna li teżercita r-responsabbiltà tal-ġenituri skont l-Artikolu 3(1) tal-Liġi Nru 184 tal-4 ta' Mejju 1983, kif emendata, u li jużaw l-għajjnuna legali fi kwalunkwe stadju u istanza tal-proċedimenti f'konformità mal-leġiżlazzjoni fis-seħħ"; skont l-Artikolu 76(4-quater.1) tat-TUSG, "tfal minorenni jew tfal adulti finanzjarjament dipendenti li jkunu ġew orfni ta' ġenitur wieħed minhabba li l-imsemmi ġenitur ikun inqatel mill-konjuġi tal-ġenitur, anki jekk legalment separati jew divorzjati, jew mis-sieħeb ċivili, anki jekk is-sħubija ċivili tkun intemmet, jew minn persuna li kienet jew kienet f'relazzjoni ta' koabitazzjoni affettiva u stabbli mal-imsemmija vittma, huma eliġibbli għall-għajjnuna legali, inkluż b'deroga għal-livell limitu tal-introjtu applikabbli. Tali eliġibbiltà b'deroga għandha tapplika għall-proċedimenti kriminali rilevanti u għall-proċedimenti ċivili kollha li jirriżultaw mir-reat, inklużi l-proċedimenti ta' infurzar".

Biex tikseb għajjnuna legali, il-persuna intitolata trid tapplika għand il-Kunsill tal-Avukatura kompetenti (l-Artikolu 78 tat-TUSG); l-applikazzjoni tista' ssir fi kwalunkwe ħin matul il-proċedimenti, iżda qabel il-konklużjoni tagħhom; il-Kunsill tal-Avukatura (COA - *Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) li għandu ġurisdizzjoni territorjali (l-Artikolu 126 tat-TUSG) jiddeċiedi dwar l-applikazzjoni, iżda l-qorti li tisma' l-kawża għandha l-aħħar kelma (l-Artikolu 136 tat-TUSG).

Jista' jitressaq appell kontra deċiżjoni ta' rifjut ta' għajjnuna legali skont l-Artikolu 99 tat-TUSG.

Miżura ta' revoka ta' għajjnuna legali tista' tiġi opposta skont l-Artikolu 170 tat-TUSG.

Il-benefiċjarji tal-għajjnuna legali jistgħu jagħzlu l-avukat tagħhom minn dawk irreġistrati f'listi ad hoc u huma eżentati mill-kostijiet kollha tal-proċedimenti (ara l-Artikolu 131 tat-TUSG).

Fi kliem ieħor, l-Istat ikopri l-kostijiet li altrimenti kienu jiġġarrbu mill-benefiċjarju tal-għajjnuna legali, bħat-tariffi tal-avukati, it-tariffi tal-esperti u kostijiet proċedurali oħra (eż. Il-pagament tat-tariffa għall-preżentazzjoni tal-qorti fi proċedimenti ċivili, it-tariffi għall-kopji u ċ-ċertifikati, il-pagamenti bil-quddiem b'rata fissa għan-notifika tad-dokumenti fuq talba tal-qorti).

5. Metodi ta' pagament elettroniku

Gwida ġenerali għall-pagamenti online (([vademecum sui pagamenti telematici](#))) hija ppubblikata fuq il-Portal tas-Servizzi Telematiċi (PST).

Dawn il-metodi ta' pagament online jistgħu jintużaw ukoll mir-residenti tal-Istati Membri tal-UE li ma humiex residenti fl-Italja u li ma għandhomx kont ma' bank jew istituzzjoni postali fl-Italja, peress li jistgħu jiġu aċċessati wkoll minn detenturi ta' kard tal-kreditu "mhux irregistrati".

6. Notifika dwar l-użu bikri tas-sistema tal-IT decentralizzata

Fil-preżent, l-Istat Taljan mhux qed juża s-sistema decentralizzata; madankollu, għaddejnin attivitajiet tekniċi biex jippermettu - fi żmien raġonevolment qasir u fi kwalunkwe każ sal-iskadenzi stabbiliti mir-regolament għal kull lott - l-użu tas-sistema decentralizzata għall-istrumenti koperti mir-regolament imsemmi fl-Anness II, il-punt 10 (id-Direttiva 2014/41/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014 dwar l-Ordni ta' Investigazzjoni Ewropew f'materji kriminali) u l-Anness I, il-punt 3 (ir-Regolament (KE) Nru 1896/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 2006 li joħloq proċedura għal ordni ta' hlas Ewropea) u, għall-finijiet tal-implimentazzjoni tal-Artikolu 25, għall-istrument imsemmi fl-Anness I, il-punt 10 (ir-Regolament (UE) 2015/848 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Mejju 2015 dwar proċedimenti ta' insolvenza).

7. Notifika dwar l-użu bikri ta' vidjokonferenzi f'materji ċivili u kummerċjali

L-Italja se tivvaluta l-fattibbiltà tal-implimentazzjoni tal-Artikolu 5 dwar il-vidjokonferenzi f'materji ċivili u kummerċjali fil-limiti ta' żmien stabbiliti fir-regolament, f'konformità mal-proċeduri deskritti hawn fuq, minkejja li diġà stabbiliet sistemi xierqa ta' vidjokonferenzi, li għandhom il-karatteristiċi deskritti fil-paragrafi preċedenti, li bħalissa huma kompletament konformi mar-regoli nazzjonali.

8. Notifika dwar l-użu bikri ta' vidjowkonferenzi f'materji kriminali

L-Italja se tivvaluta l-fattibbiltà tal-implimentazzjoni tal-Artikolu 6 dwar il-vidjowkonferenzi f'materji kriminali fil-limiti ta' żmien stabbiliti fir-regolament, f'konformità mal-proċeduri deskritti hawn fuq, minkejja li diġà stabbiliet sistemi xierqa ta' vidjowkonferenzi, li għandhom il-karatteristiċi deskritti fil-paragrafi preċedenti, li bħalissa huma kompletament konformi mar-regoli nazzjonali.

■ L-aħħar aġġornament: 09/04/2026

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċetta responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviz legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.